

SPAREBANK 1 SØRE SUNNMØRE
Org.nr. 937 899 785

Offentleggjøring av sentral risikoinformasjon
Basel II - Pilar 3

2014
(basert på tal per 31.12.14)

Innhold

1. BASEL II - KAPITALDEKNINGSREGLAR.....	3
1.1 INNLEIING	3
1.2 PILAR 1	3
1.3 PILAR 2.....	3
1.4 PILAR 3.....	3
2. RISIKO- OG KAPITALSTYRING.....	4
2.1 FØREMÅL.....	4
2.2 RISIKOOMRÅDE	4
2.3 PROSESS FOR RISIKO- OG KAPITALSTYRING	4
3. BEREKNING AV KAPITALDEKNING (PILAR 1)	5
3.1 KONSOLIDERING	5
3.2 ANSVARLEG KAPITAL/KAPITALDEKNING – KONSOLIDERT (I HEILE 1.000 KR):	6
3.3 KREDITTRISIKO.....	6
3.4 OPERASJONELL RISIKO	8
3.5 MARKNADSRISIKO	8
4. VURDERING AV KAPITALBEHOV (PILAR 2).....	9
4.1 INNLEIING.....	9
4.2 KREDITTRISIKO.....	9
4.3 MARKNADSRISIKO	9
4.4 OPERASJONELL RISIKO	10
4.5 LIKVIDITETSRISIKO	10
4.6 ANDRE RISIKI	10
4.7 SAMANDRAG.....	11
5. SAMANLIKNING AV REGULATORISK OG ØKONOMISK KAPITALBEHOV	12

1. BASEL II - KAPITALDEKNINGSREGLAR

1.1 Innleiing

Nye krav til finansinstitusjonane si berekning av kapitaldekning, Basel II, blei innført i Noreg frå 1. januar 2007. Føremålet med det nye kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- * meir risikosensitivt kapitalkrav
- * betre risikostyring og kontroll
- * tettare tilsyn
- * meir informasjon til marknaden

SpareBank 1 Søre Sunnmøre rapporterte kapitaldekning og lcaap til Finanstilsynet etter dei retningslinjer og oppfordringar som vi vert pålagde.

1.2 Pilar 1

Pilar 1 omhandlar minstekrav til kapitaldekning og er ei vidareutvikling av det tidlegare kapitaldekningsregelverket, Basel I. Det er endringar i regelverket for kva som kan reknast som ansvarleg kapital og samansetninga av denne. Dei store endringane gjeld berekninga av kapitalkravet for kredittrisiko og introduksjonen av eit eksplisitt kapitalkrav for operasjonell risiko. Nye myndigheitskrav til kapitaldekning er under innfasing, og banken har fokus på å tilpasse seg desse krava.

1.3 Pilar 2

Pilar 2 er basert på to hovudprinsipp. Bankane skal ha ein prosess for å vurdere sin totale kapital sett opp mot risikoprofil og ein strategi for å oppretthalde sitt kapitalnivå. I tillegg skal tilsynsmyndigheitene gjennomgå og evaluere bankanes interne vurdering av kapitalbehov og strategiar, og overvake og sikre etterleving av dei kapitalkrava styresmaktene har sett. Tilsynet har myndigheit til å sette i verk passande tilsynsmessige tiltak om det ikkje er tilfreds med resultatata av denne prosessen.

1.4 Pilar 3

Føremålet med pilar 3 er å supplere minimumskrava i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølginga i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til auka marknadsdisiplin gjennom krav til offentleggjering av informasjon som gjer det mogeleg for marknaden; analytikarar og investorar, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering, og styring og kontroll. Krava til offentleggjering vert spesielt viktig når det for bankane er mogeleg å nytte eigne system og metodar for å rekne kapitalkravet.

2. RISIKO- OG KAPITALSTYRING

2.1 Føremål

Styring av risiko og kapitalanvendelse er eit sentralt verkemiddel for å nå bankens målsetjingar slik dei er nedfelt i bankens forretningsstrategi. Konsernets lønnsemd og mulighetene til å nå desse målsetjingane overfor m.a. tilsette og samfunnet, er avhengig av evna til å identifisere, måle, styre og prise dei risikoene som ligg i å tilby finansielle produkt og tenester. Risikostyringa skal sikre finansiell stabilitet og forsvarleg formuesforvaltning.

Konsernet har ein moderat risikoprofil. Konsernet har ei målsetjing om å minimum oppretthalde noverande rating (A-) for å kunne sikre ein langsiktig god tilgang på innlån frå kapitalmarknaden.

2.2 Risikoområde

Banken identifiserer og styrer risiko innanfor følgjande **overordna** risikoområde:

Kredittrisiko

Risiko for tap som følgje av kundens manglande evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktingar knytte til utlån, kredittar, garantiar og liknande.

Marknadsrisiko

Risiko for tap som skuldast endringar i marknadsvariablar og/eller marknadsbetingelsar som renter, valutakursar og verdipapirmarknader.

Operasjonell risiko

Risiko for tap som følgje av utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar eller system, menneskelege feil eller eksterne hendingar.

Likviditetsrisiko

Risiko for at konsernet ikkje klarer å finansiere auke i eignelutar og innfri sine forpliktingar etter kvart som finansieringsbehovet aukar.

2.3 Prosess for risiko- og kapitalstyring

Overordna strategi

SpareBank 1 Søre Sunnmøre har ein revisjon av den overordna strategien jamleg, og minimum ein gong i året. Dette omfattar ein gjennomgang av endringar i rammevilkår som m.a. konkurransesituasjonen, krav frå offentlege styresmakter, endring i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering. I strategiprosessen vert det lagt vekt på å involvere alle tilsette, for å skape aksept for strategien slik at endringstiltak verkeleg kan gjennomførast. Resultatet av denne strategiprosessen er nedfelt i dokumentet "Mål og strategi for SpareBank 1 Søre Sunnmøre 2014-2016". Mål og strategidokumentet er å sjå på som ein del av bankens samla styringsdokument, m.a. i forhold til "Internal Governance" og Basel II. Vidare har banken ei rekkje overordna dokument på ulike område som jamleg vert revidert, minimum ein gong i året.

SpareBank 1 Søre Sunnmøre har overordna dokument/retningsliner knytta til risiko- og kapitalstyring som inneheld spesifikasjon av grenseverdiar/måltal sett av styret om kva som skal rapporterast til styret og kor ofte. Administrasjonen utarbeidar eigne nøkkeltalsrapportar månadleg/kvartalsvis som viser utvikling mot vedtekne måltal.

Prosess for vurdering av samla kapitalbehov

Økonomi- og finansavdelinga administrerer og gjennomfører berekninga av kapitalbehov. Bankens leiargruppe og styre vert løpande orientert og involvert i dette arbeidet.

Utgangspunktet for seinare berekning av kapitalbehov og informasjonen i Pilar 3 byggjer vidare på dei berekningsmåtane og konklusjonane som vart godkjende i dei lcaap-prosessane som har vore gjennomført.

Risiko- og kapitalstyring

Proessen for risikoidentifikasjon dekkjer alle vesentlege risikoområde til konsernet. Proessen vert gjennomført som ein integrert del av konsernets strategi- og budsjettprosess. Det vert gjennomført ulike analysar av risikoane som er identifiserte for å forstå risikoens eigenskapar med tilhøyrande årsaksmekanismar. Alle vesentlege risikoar er i den utstrekning det er mogeleg kvantifisert gjennom forventa tap og behovet for økonomisk kapital. Kvantifisering skal vere basert på kjende og forsvarlege metodar og framgangsmetodar for måling av risiko.

Bankens kapitaldekningsmål skal sikre tilstrekkeleg kapital til å oppfylle krav frå styresmaktene sett opp mot kapitaldekninga, og styret har vedteke ein overordna beredskapsplan for kapitalstyring som har som føremål og synleggjere leiinga og styret sin strategi for å avverje fallande kapitaldekning.

I Mål og Strategidokumentet for perioden 2014-2016 har styret vedteke følgjande krav til kapitaldekning og rein kjernekapital:

Måltal	2014	2016
Kapitaldekning	>16,0%	>18,0%
Rein kjernekapital	>12,5%	>14,5%

Rapportering/oppfølging/compliance

Eit viktig element i ei effektiv risikostyring er overvaking av den løpande risikoeksponeringa. Alle leiarar er ansvarlege for den daglege risikostyringa innanfor sitt ansvarsområde, og dei skal til ei kvar tid sjå til at risikoeksponeringa er innanfor dei rammer som er vedtekne av styret eller administrerande direktør.

Konsernets overordna risikoeksponering og risikoutvikling vert fylgt opp gjennom periodiske risikorapportar til administrasjon og styre. Konsernet ønskjer å ha gode prosessar for å sikre compliance (etterleving) av gjeldande lover og forskrifter.

3. BEREKNING AV KAPITALDEKNING (PILAR 1)

3.1. Konsolidering

Tabellen nedanfor viser skilnaden i konsolideringsgrunnlag etter rekneskapsreglane og ved konsolidering for kapitaldekningsformål.

Dotterselskap	Antal aksjar	Eigarandel	Rekneskapsformål	Kapitaldekningsformål
Eiksundregionen Eigedom AS	10.100	100 %	Full konsolidering	Full konsolidering
Eiksundregionen Vekst AS	150	100 %	Full konsolidering	Full konsolidering
SB 1 Søre Sunnmøre AS	3.700	100 %	Full konsolidering	Full konsolidering
Eiksundregionen Bu & Virke AS	1.800	100 %	Full konsolidering	Full konsolidering

Tilknytt selskap/ felleskontrollert verksemd	Eigarandel	Rekneskapsformål	Kapitaldekningsformål
Samarbeidande Sparebanker AS	7,82 %	Eigenkapitalmetoden	Eigenkapitalmetoden
Samarbeidande Sparebanker Bankinvest AS	4,63 %	Eigenkapitalmetoden	Eigenkapitalmetoden
Ørsta Hotelleiendom AS	49,50 %	Eigenkapitalmetoden	Eigenkapitalmetoden
Mosflata Næringsbygg AS	45,00 %	Eigenkapitalmetoden	Eigenkapitalmetoden
Volda Sentrum AS	23,55 %	Eigenkapitalmetoden	Eigenkapitalmetoden

Heleigde dotterselskap skal ha ein tilfredsstillande kapitalisering, og det er ikkje lagt begrensningar på styret si moglegheit til å overføre kapital mellom morbanken og dotterselskapa utover det som følgjer av regulatoriske og andre lovbestemte begrensningar. Det ligg heller ikkje føre vedtektsbestemmelser som gir denne type begrensning.

Investeringane i tilknytt selskap/felleskontrollert verksemd er av strategisk betydning knytt til samarbeidet i SpareBank1 Alliansen, eller strategisk betydning knytt til lokal verksemd.

3.2 Ansvarleg kapital/kapitaldekning – konsolidert (i heile 1.000 kr):

Ansvarleg kapital	31.12.2014	31.12.2013
Sparebankens fond	675.257	595.028
Gåvefond	10.000	10.000
Fond for urealiserte gevinstar	68.184	17.265
Konsolidert eigenkapital tilknytte selskap	0	40.732
Anna eigenkapital	-12.571	-7.556
Sum balanseført eigenkapital	740.870	655.469
Kapitaldekningsreserve	0	-43.388
Frådrag ansvarleg kapital i andre kredittinstitusjonar	-168.814	-18.295
Overgangsregler	132.627	
Sum rein kjernekapital	704.683	593.786
Fondsobligasjon	50.000	49.600
Frådrag ansvarleg kapital i andre kredittinstitusjonar	-12.474	0
Sum kjernekapital	742.209	643.386
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Tidsavgrensa ansvarleg kapital	150.000	149.920
Frådrag ansvarleg kapital i andre kredittinstitusjonar	-43.886	-61.683
Sum tilleggskapital	106.114	88.237
Netto ansvarleg kapital	848.323	731.623
Kapitaldekning	17,23 %	15,52 %
Kjernekapital	15,08 %	13,65 %
Rein kjernekapital	14,32 %	12,60 %

Banken nyttar standardmetoden ved berekning av det regulatoriske kapitalkravet for kredittrisiko, og basismetoden ved berekning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

3.3 Kredittrisiko

Styring og kontroll

Kredittrisikoen vert styrt gjennom konsernets overordna strategi der kredittpolicy og rammer for overordna porteføljestyling er fastlagt. Bevilgningsreglement og den daglege kredittvurderinga på alle nivå gjenspeglar desse. Retningslinjer for kredittstyring og bevilgningsreglementet vert revidert minimum ein gong i året av styret. Retningslinjene for kredittstyring fokuserer på kredittrisiko på eit overordna nivå, og organisering av kredittarbeidet, prinsipp for engasjementsoppfølging, målemetodar, rapportering og overvaking av dette kredittarbeidet.

Sentralt i bankens kredittvurderingsprosess står risikoklassifiseringssystemet PorTo. Dette systemet er basert på avanserte risikomodellar, og er under kontinuerleg vidareutvikling og testing av Kompetansesenter for Kreditt, SpareBank 1. Den risikomessige utviklinga i porteføljen vert fylgt opp månadleg, med særleg vekt på utviklinga i risikoklassifisering (migrering), forventa tap, økonomisk kapital og risikojustert avkastning.

Porteføljefinformasjon

Grunnlagsdata for berekning av kapitalkrav (8%) for kredittrisiko fordelt på engasjement per 31.12.14 (i heile 1.000 kr):

Kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	Engasjement/ beholdning	Bereknings- grunnlag	Kapitalkrav
Stater og sentralbankar	307.388	0	0
Lokale og regionale styremakter	0	0	0
Offentlege eigde foretak	5.007	501	40
Institusjonar	523.557	100.566	8.045
Foretak	1.754.572	1.565.033	125.203
Massemarknadsengasjement	7.765	4.790	383
Pant i bustad	5.640.539	2.217.202	177.376
Forfalne engasjement	50.507	61.377	4.910
Obligasjonar med fortrinnsrett	209.169	20.917	1.673
Andelar i verdipapirfond	316.990	227.869	18.230
Øvrige engasjement	342.370	342.370	27.390
Samlet kapitalkrav kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	9.157.864	4.540.625	363.251
Samlet kapitalkrav for operasjonell risiko		379.135	30.331
CVA-risiko (motpartsrisiko)		2.588	2.588
Sum kapitalkrav		4.922.348	396.170

Samla engasjementsbeløp fordelt på risikoklasse per 31.12.14 (i heile 1.000 kr):

Risikogruppe	VOLUM	ANTALL	ANDEL AV VOLUM
Svært lav	3.681.896	2.752	49,55 %
Lav	1.351.235	611	18,18 %
Middels	1.824.611	1.133	24,55 %
Høy	254.800	226	3,43 %
Svært høy	236.072	350	3,18 %
Misligholdt og nedskrevne	82.634	77	1,11 %
Sum	7.431.248	5.149	100,00 %

Utvikling i porteføljen fordelt på risikoklasse per 31.12.14 (i heile 1.000 kr):

Risikogruppe	VOLUM 31.12.2014	VOLUM 31.12.2013	Endring	Endring i %
Svært lav	3.681.896	3.203.453	478.443	362 %
Lav	1.351.235	1.214.471	136.764	103 %
Middels	1.824.611	2.299.379	-474.768	-359 %
Høy	254.800	213.259	41.541	31 %
Svært høy	236.072	272.496	-36.424	-28 %
Misligholdt og nedskrevne	82.634	95.882	-13.248	-10 %
Sum	7.431.248	7.298.940	132.308	100 %

Trygd

Engasjement med pant i fast eiendom utgjør den største andelen av dei totale engasjement. Anna trygd som vert nytta er m.a. salspant i lausøyre, varelager og kundekrav. Ved verdigrundlag av trygd vert SpareBank 1 Alliansen sine reduksjonsfaktorar i "Objekter og verdigrundlag" lagt til grunn. Føremålet med denne metodikken er å skape lik standard for verdigrundlag av trygd for alle bankane. Det er også med på å auke kvaliteten og treffsikkerheita i verdigrundlagane. Panteobjektet vert registrert med omsetnadsverdi/ kjøpesum. Deretter gjennomgår panteobjekta individuell justering av verdiar basert på likviditet og pantbarheit, og redusert med ein standard reduksjonsverdi til normal realisasjonsverdi.

3.4 Operasjonell risiko

Styring og kontroll

Operasjonell risiko er ein risikokategori som fangar opp det mest vesentlege av kostnader når det gjeld manglande kvalitet i bankens løpande verksemd. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er ein integrert del av leiaransvaret på alle nivå. Leiarens viktigaste hjelpemiddel i arbeidet er fagleg innsikt og leiingskompetanse og handlingsplanar, kontrollrutinar og gode oppfølgingssystem. Eit systematisk arbeid med risikovurderingar og styringstiltak bidrar til auka kunnskap om og merksemd mot aktuelle forbetningsbehov i eiga eining. Banken ser ikkje tilhøve som gjer at ein ikkje kan nytte basismetoden ved berekning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Grunnlagsdata for berekning av kapitalkrav for operasjonell risiko per 31.12.14 (i heile 1.000 kr):

	2014	2013	2012	Bergningsgr.	Kapitalbehov
Sum netto driftsinntekter	209.204	216.922	180.490	379.135	30.331

3.5 Marknadsrisiko

Styring og kontroll

Marknadsrisiko vert hovudsakleg kontrollert gjennom oppfølging av risikoeksponering i handelsporteføljene med rammer fastsett av styret, og løpande analysar av uteståande posisjonar. Rammene for eksponeringar er nedfelt i overordna dokument Strategi og policy for marknadsrisiko.

SpareBank 1 Søre Sunnmøre si risikoeksponering mot m.a. renterisiko, valutaeksponering og handel med verdipapir er regulert gjennom eigne retningslinjer. Konsernets generelle eksponering mot marknadsrisiko er moderat. Det vert ikkje berekna kapitalbehov for marknadsrisiko i den regulatoriske kapitaldekningsberekninga.

4. VURDERING AV KAPITALBEHOV (PILAR 2)

4.1 Innleiing

I kapitla nedanfor er det gjort greie for rammeverk og styring av dei risikotypene som ikkje vert dekkja av Pilar 1 – minimumskravet til ansvarleg kapital (kap. 3), og gitt ei nærare skildring av bankens interne vurdering og dei føresetnader som er lagt til grunn ved berekning av kapitalbehovet der det avvik frå dei regulatoriske berekningane.

4.2 Kredittrisiko

Konsernet bruker i all hovudsak dei same modellane og tilnærmingar ved berekning av økonomisk kapital som ved minimumskrav til ansvarleg kapital. Kredittrisikoen er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for prognostisering av misleghald, forventa tap, tap gitt misleghald og uventa tap. Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger, og er under kontinuerlig vidareutvikling, testing og validering. Tapsberekninga i PorTo vert vurdert til å vere den beste tilgjengelege modelltilnærminga for å rekne ut kapitalbehovet for bankens kredittrisiko. For å i møtekomme Finanstilsynet sine anbefalingar vil minimums krav til kredittrisiko portefølje aldri bli satt lågare enn Pilar 1-kravet.

Kredittrisiko knytt til store engasjement, bransje og geografi kjem i tillegg.

Konsentrasjonsrisiko vert definert som den risiko som oppstår ved å konsentrere eksponeringa mot bransje, geografisk område og storleik/volum på kundar. Det er m.a. teke omsyn til konsentrasjonsrisiko for storleik i berekninga av økonomisk kapital ved at det er berekna eit skjønsmessig påslag med 50% på uventa tap på eit utval av store engasjement på bedriftsmarknaden (engasjement større enn 2% av ansvarleg kapital).

I tillegg vert det berekna kapital for konjunkturbuffer kreditt.

Vi viser til årsrapporten for 2014 og note 2 om rekneskapsprinsipp, samt note 13, 14, 15 og 16 som m.a. gir informasjon og definerer misleghald og metodar for fastsetjing av verdiendring/nedskrivingsoversikt m.m.

4.3 Marknadsrisiko

Marknadsrisiko oppstår i all hovudsak frå bankens investeringar i obligasjonar, sertifikat og aksjar, i tillegg avtalar på renteinstrument/swapavtalar. Risikoområdet kan delast inn i renterisiko og kurs- og kredittspreadsrisiko. Vi viser til note 21 i årsrekneskapsrapporten for 2014, som spesifiserer aksjeinvesteringar av langsiktig og/eller strategisk karakter. Alle desse aksjane er bokført til verkeleg verdi. Selskap knytt til SpareBank 1 Gruppen, heileigde dattorselskap og andre tilknytte selskap vert vurdert under eigarrisiko.

Kursrisiko vert berekna ut i frå ramme/eksponering og vurdert opp mot et scenario med et kursfall på 30 %. Kredittspreadsrisiko knytt til obligasjonen er vurdert mot scenario med fall på 2,0 %, noe som i denne perioden fra 2007 er relativt stort.

Renterisikoen i balansen er vurdert under eit scenario med 1 % endring i marknadsrenta og vert berekna tilnærma på alle balansepostar på restløpetider. Alle postar i og utanfor balansen er inkludert i denne utrekninga.

Banken har ikkje eksponering i valuta og det er såleis ikkje berekna kapitalkrav knytt til valuta.

4.4 Operasjonell risiko

Kapital for operasjonell risiko inngår i konsernets prosess for vurdering av økonomisk kapital etter pilar 2. Kapitalbehovet er rekna med utgangspunkt i basismetoden. I tillegg vurderer banken behovet for buffer knytte til kvaliteten på styring og kontroll, men det er ikkje gjort avsetjing utover kapitalbehovet etter basismetoden.

4.5 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko antas å kunne oppstå som følge av ein eller fleire hendingar som medfører problem for banken å refinansiere balansen. Banken handsamar problemstillingar knytt til dette risikoområdet i Strategi og policy for likviditetsstyring. Eit hovedmål er at vi skal kunne håndtere situasjonen med kapitaltørke og normal utlånsvekst i en 12 måneders periode.

I utgangspunktet vurderes likviditetsrisiko slik at det synes vanskeleg å kunne fornye kapital for til same risikopåslag på renten. Det vert gjort fullt påslag for refinansieringskostnaden på bankens funding med forfall inntil 1,5 år frem i tid, kor risikopremien antas å auke med 0,5 % - 1,5 %.

Videre likviditetsrisiko legger vi til ved et uttrekk på garanti. Vi har estimert størrelsen til å være 10 % av garantiporteføljen og denne skal finansieres. Selv om kunder er i ein vanskeleg situasjon og vi vil være restriktive med å låne ut penger, antar vi at ubenyttede kreditter på kassakreditt eller flexilån, vil trekkes opp. Vi har lagt opp til en ytterligere bruk på 20 %. Denne finansieres også med 1,5 % over tidligare normal fundingkost.

4.6 Andre risiki

Eigarrisiko

Eierrisiko defineres som risiko for tap av innskutt kapital eller nødvendig påfyll av ny kapital i strategiske eierselskaper, som følge av den risikoen det enkelte selskap påtar seg i sin drift. SpareBank 1 Søre Sunnmøre har valgt å definere følgende selskap til å skille seg ut fra ordinære aksjeinvestering med bakgrunn i intensjonen for anskaffelsen/eierskapet, og som videre inngår i beregningen av eierrisiko:

1. Datterselskaper (100 %-eide)

⇒ Eierrisiko knyttet til bankens 100 % eide datterselskaper vil i all hovedsak relatere seg til forretningsrisiko i disse selskapene.

2. Strategiske-/felleskontrollerte selskap

⇒ Det er vurdert dit hen at eierrisikoen i disse selskapene vil relatere seg til verdifall på 7,5 % i behov for tilføring av nye egenkapital til selskapene.

3. Andre selskap

⇒ Det er vurdert dit hen at eierrisikoen i disse selskapene vil relatere seg til verdifall på 10 %.

Berekna økonomisk kapital er i utgangspunktet basert på det totale kapitalbehovet i det enkelte selskap sett i forhold til vår eigardel, evt. verdifall på aksjeposten.

Eigedomspriserisiko

Bankens eksponering på eiendom skjer både i bankens egen balanse og gjennom aksjeeie i andre selskap, i all hovedsak 100 % eide datterselskap. Bokført verdi på bankens eiendommer er 47,6 mnok. I bankkonsernet tilkommer det 190 mnok, og total balanseført verdi i konsernet er på 237,6 mnok per 31.12.2014. Vi har tatt inn denne risikoen ved årets vurdering og lagt til grunn et vesentlig tap på 20 % av verdier som er vesentlig gitt historisk kunnskap, men fornuftig gitt usikkerheten som finnes i markedet.

Omdømmerisiko

Ein kan anta at eit svekka omdømme kan føre med seg at kundar med innskott flyktar, og med bakgrunn i dette vert det berekna eit kapitalpåslag på 0,5% av 40% av innskota.

Vekstrisiko

Banken budsjetterer ein vekst på PM med 5 % og BM 8 % i 2015, og det er gjort eit påslag på dette i berekninga av kapitalbehov. Ein føresetnad er at veksten er noko sterkare i den beste delen av risikoklassene enn i eksisterande portefølje. Uventa tap aukar med denne forventa auken i berekningsgrunnlaget, og vert lagt til den risikjusterte kapitalen. I berekninga er det teke utgangspunkt i volum utlån inkl. off balance postar som garantiar, ikkje belasta kredittar m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko vert definert som risikoen for uventa inntekts- og kostnadssvingningar. Risikoen kan knyttast til konjunktursvingningar eller endra kundeadfærd. Uro i marknaden kan gje reduksjon i bankens inntekter, og det er lagt til grunn at renteinntekter vert redusert med 5 % og off-balanse-inntekter med 10-20% i eit år framover. Ein slik marknadsuro vil også påverke bankens aktivitet og kostnadene, og det vert gjort eit frådrag på 1,5 mnok. totale kostnader i berkninga av kapitalbehovet.

Strategi- og kompetanserisiko

Strategisk risiko beregnes å oppstå spesielt ved etablering av virksomhet i nye markedsområder eller inngåelse av avtaler om nye produkt som krever store økonomiske uttellingar.

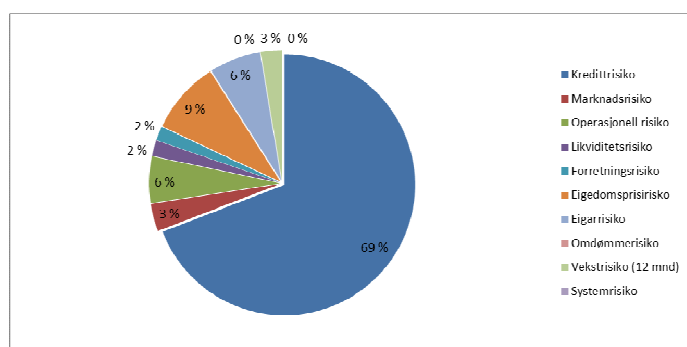
Vi ser ikkje at banken har spesielle utfordringar som sannsynleggjer avsetning for denne type risiko.

4.7 Samandrag

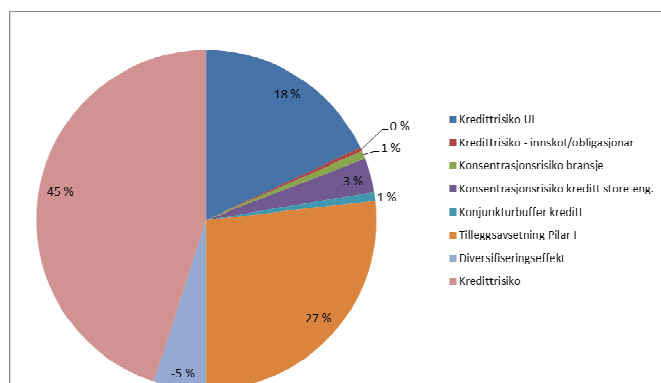
Økonomisk kapital seier noko om kor mykje kapital konsernet meiner det treng for å dekkje den faktiske risikoen konsernet har påteke seg.

Det er lagt til grunn statistiske metodar for berekning av økonomisk kapital, men enkelte av risikotypene forutset likevel bruk av kvalitative vurderingar. Hovuddelen av bankens berekna risiko er knytt til kredittområdet, der banken støtter seg på analyseverktøyet PorTo.

Diagrammet nedanfor viser fordelinga av økonomisk kapital på dei ulike risikogrupperne med utgangspunkt i risikoeksponering - grunnlagsdata per 31.12.14:

Diagrammet nedanfor viser fordelinga av økonomisk kapital knytt til kredittrisiko med utgangspunkt i risikoeksponering - grunnlagsdata per 31.12.14:

5. SAMANLIGNING AV REGULATORISK OG ØKONOMISK KAPITALBEHOV

Nedanfor er det gjort ein samanlikning mellom minimumskrav til ansvarleg kapital (Pilar 1) og behovet for økonomisk kapital (Pilar 2).

(tal i heile kroner)

ICAAP	KAPITALBEHOV KONSOLIDISERT 31.12.2014	PILAR 1 KONSOLIDISERT 31.12.2014
Risikogrupper		
Kredittrisiko	146.089.866	
Tilleggsavsetning Pilar I- nivå	217.160.198	
Sum Kredittrisiko - standardmetode Pilar I	363.250.064	363.250.064
Andre kapitalkrav knytt til kredittrisiko:		
Kredittrisiko - obligasjoner/egen bankbeholdning	2.954.367	
Konsentrasjonsrisiko - bransje	6.174.756	
Konsentrasjonsrisiko - store engasjement	26.503.728	
Konsentrasjonsrisiko - geografi	0	
Konjunkturbuffer kreditt (restrisiko)	6.756.187	
Diversifiseringseffekt	-40.563.910	
Sum kredittrisiko	365.075.192	363.250.064
Operasjonell risiko	30.330.800	30.330.800
Markedsrisiko - aksjerisiko	0	
Markedsrisiko - spreadrisiko	16.898.127	
Markedsrisiko - renterisiko	3.108.083	
Markedsrisiko - valutarisiko	15.100	
Diversifiseringseffekt	-2.002.131	
sum markedsrisiko	18.019.179	
Likviditetsrisiko	10.256.817	
Forretningsrisiko	9.204.584	
Eierisiko	33.733.047	
Omdømmerisiko	0	
Eiendomspriserisiko	47.528.400	
Strategi- og kompetanserisiko	0	
Vekstrisiko (12 måneder)	13.836.000	
Systemrisiko	0	
Sum risikojustert kapital før diversifisering	527.984.019	393.580.864
Diversifiserings effekter: 10%		
Sum risikojustert kapital etter diversifisering	527.904.019	393.500.064
Kjernekapital - konsolidert	742.209.000	
Rein kjernekapital - konsolidert	704.683.000	
Ansvarlig kapital	848.323.000	
Ansvarlig kapital oppjustert for eierisiko	19.222.901	
Sum korrigert ansvarlig kapital	867.545.901	
Sum buffer målt mot netto ansvarlig kapital	339.561.882	
I prosent av netto ansvarlig kapital	39,1 %	

Totalt behov for økonomisk kapital per 31.12.14 er berekna til i **527,98 mnok**.

Buffer målt i prosent av ansvarlig kapital utgjør 39,1 %, som er over minstekravet på 30 % som banken har satt i sitt strategidokument. Bankens målkrav, både bufferstørrelsen og kapitaltype, vil bli revidert i forbindelse med årlig revisjon.

Volda, 8. juni 2015